

**בין גדר למגדר, בין ציוויי ההלכה לאתגרי המודרנה – נשים בשיח ההלכתי-משפטי ברשות
הפלסטינית 1994-2014**

אסף רגב, אוניברסיטת חיפה

באפריל 2013 הופיעה במדור הפתאגא של כתב העת אלאסראא', היוצא לאור מטעם דאר אלאפתאא' אלפלסטיניה שש פעמים בשנה, השאלה הבאה: "מה דינו של (עריכת) חוזה נישואין, עקד נכאת, דרך ה-Skype¹, הטלפון האינטרנטי, והאם ניתן לקיים את פורום ההסכמה והקבלה (בין שתי המשפחות), אלאיג'אב ואלקבול, בדרך זו?".

התשובה, תחת שמו של המופתי הכללי של י-ם, השיח' מוחמד אחמד חוסיין, פורסמה באלו המילים: "במקור, ההסכמה והקבלה הינן מיסודות הסכם הנישואין, אשר איננו כשר בלעדיהן. ההסכמה באה מפי האפוטרופוס או מיופה-כח מטעמו (מצידה של האישה), ואילו הקבלה מאת הבעל או מיופה-כח מטעמו, כאשר הקבלה באה לאחר הסכמה, ושתייהן מתקיימות במעמד אחד, ככתוב בחוק דיני האישות. **עריכת הסכם הנישואין דרך הסקייפ, האינטרנט, ומכשיר הטלפון מותרת הלכתית, ואין בשריעה מניעה לכך**, כל עוד שני הצדדים נפגשים באותו הזמן, גם בהסתייע באמצעי התקשורת החדשים, וכן לא עובר פרק זמן ארוך בין ההסכמה להצעת הגבר (מצד משפחת האישה) לבין קבלת האישה (מצד משפחת הגבר)".

השנים הנוכחיות מתאפיינות בשינויים ותמורות במזרח התיכון ובעולם האסלאם בכלל, ובתחומים רבים שעניינם נשים בפרט. בהרצאתי הקצרה אני מעוניין לבחון את המתרחש בתחום זה בשיח ההלכתי-משפטי ברשות הפלסטינית, תוך התייחסות לפסיקה ההלכתית מטעם דאר אלאפתאא' אלפלסטיניה בין השנים 1994-2014, בפרט באשר לכניסת אמצעים טכנולוגיים תקשורתיים ורפואיים אל חיי הנשים.

¹ החברה הוקמה ב- 2003, וב-29 באוגוסט 2004 השיקה את גרסת התוכנה הראשונה שלה בציבור, מתוך www.skype.com.